

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Rzeszowie

LRZ.410.004.03.2023

Pan
Robert Bednarz
Starosta Niżański
Pl. Wolności 2
37-400 Nisko

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/23/089 – Realizacja przez spółki wodne zadań finansowanych ze środków publicznych

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Starostwo Powiatowe w Nisku Pl. Wolności 2, Nisko 37 - 400, zwane dalej „Starostwem”
Kierownik jednostki kontrolowanej	Pan Robert Bednarz, Starosta Niżański od 19 listopada 2018 r. (akta kontroli str. 1)
Zakres przedmiotowy kontroli	Sprawowanie nadzoru nad działalnością spółek wodnych
Okres objęty kontrolą	Od 1 stycznia 2019 r. do dnia zakończenia czynności kontrolnych do 20 marca 2023 r., z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed tym okresem.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Rzeszowie
Kontroler	Alina Walenia, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LRZ/42/2023 z 1 lutego 2023 r. (akta kontroli str. 2 - 3)

¹Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: ustawa o NIK

II. Ocena ogólna² kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia sprawowanie przez Starostę Niżańskiego nadzoru nad działalnością spółek wodnych.

Uzasadnienie
oceny ogólnej

Kontrola wykazała, że Starosta Niżański prawidłowo, stosownie do art. 462 ust 1 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne³, sprawował nadzór nad bieżącą działalnością organów spółek wodnych poprzez kontrolę zgodności uchwał walnych zgromadzeń członków gminnych spółek wodnych z prawem i statutami. Wyniki nadzoru wskazywały, że w okresie objętym kontrolą walne zgromadzenia przedstawiciele członków gminnych spółek wodnych podejmowały uchwały zgodne z prawem. Pozostałe organy spółek wodnych nie podejmowały uchwał. W związku z powyższym w okresie tym nie występowały przypadki wszczynania postępowań w sprawie stwierdzenia nieważności uchwał, ani też stwierdzenia nieistotnego naruszenia prawa.

Prawidłowe były również działania Starosty Niżańskiego związane z rozwiązaniem w 2019 r. Gminnej Spółki Wodnej w Ulanowie.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowej⁴ kontrolowanej działalności

OBSZAR

2.2. Sprawowanie nadzoru nad działalnością spółek wodnych

Opis stanu
faktycznego

1. Starostwo było organizacyjnie i kadrowo przygotowane do prawidłowego wykonywania zadań związanych z nadzorem i kontrolą nad działalnością gminnych spółek wodnych. Stosownie do postanowień Regulaminu Organizacyjnego Starostwa⁵ zadania z tego zakresu przypisane zostały do Wydziału Ochrony Środowiska, Leśnictwa i Rolnictwa. Przyjęta struktura organizacyjna umożliwiła realizację wszystkich zadań związanych z nadzorem nad działalnością gminnych spółek wodnych. Zadania w tym zakresie zostały określone w zakresach czynności i obowiązków dwóch pracowników⁶ Wydziału Ochrony Środowiska, Leśnictwa i Rolnictwa Starostwa, którzy realizują także inne zadania związane z geologią, gospodarką odpadami i nadzorem nad lasami.

(akta kontroli str. 4 – 17, 35 - 38)

W zakresach czynności dwóch pracowników Wydziału Ochrony Środowiska, Leśnictwa i Rolnictwa Starostwa określono następujący zakres zadań wynikających z ustawy Prawo wodne, a związanych z nadzorem nad działalnością gminnych spółek wodnych:

- przygotowywanie dokumentów związanych z zatwierdzeniem lub odmową zatwierdzenia statutu spółki (art. 446 ust. 3 i 4),
- ustalanie wysokości i rodzaju świadczeń dla osób fizycznych lub prawnych niebędących członkami spółki wodnej, jeżeli odnoszą one korzyści z urządzeń spółki

² Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną, jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

³ Dz. U z 2022 r. poz. 2625 ze zm.

⁴ Oceny częściowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena częściowa może być sformułowana, jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁵ Uchwała nr 432/2021 Zarządu Powiatu Niżańskiego z dnia 15 kwietnia 2021 r. w sprawie uchwalenia Regulaminu Organizacyjnego Starostwa Powiatowego w Nisku. Uchwała nr 801/2023 Zarządu Powiatu Niżańskiego z dnia 31 stycznia 2023 r. zmieniająca uchwałę w sprawie uchwalenia Regulaminu Organizacyjnego Starostwa Powiatowego w Nisku.

⁶ Jeden pracownik nadzoruje Gminną Spółkę Wodną w Jarocinie, drugi Gminną Spółkę Wodną w Nisku, Gminną Spółkę Wodną w Jeżowie i Gminną Spółkę Wodną w Ulanowie.

lub przyczyniają się do zanieczyszczenia wody, dla której ochrony spółka wodna została utworzona (art. 454 ust. 1 i 3),

- nadzór i kontrola nad działalnością spółki wodnej (art. 462),
 - przygotowywanie dokumentów związanych z rozwiązaniem zarządu spółki w przypadku wielokrotnego naruszania przepisów prawa lub postanowień statutu i wyznaczenie osoby pełniącej obowiązki zarządu spółki (art. 463 ust. 1 i 2),
 - przygotowywanie dokumentów związanych z ustanowieniem zarządu komisarycznego spółki (art. 463 ust. 3),
 - przygotowywanie dokumentów związanych z rozwiązaniem spółki wodnej (art. 464 ust. 2),
 - przygotowywanie dokumentów związanych z wyznaczeniem likwidatora spółki wodnej i określenie jego wynagrodzenia (art. 465 ust. 3 i 5),
 - przygotowywanie dokumentów związanych z występowaniem z wnioskiem o wykreślenie spółki wodnej z systemu informacyjnego gospodarki wodnej (art. 467).
- (akta kontroli str. 4 – 17, 18 - 34)

Pracownicy Wydziału Ochrony Środowiska, Leśnictwa i Rolnictwa zajmujący się nadzorem nad spółkami wodnymi mieli zapewnioną możliwość aktualizowania wiedzy m.in. poprzez dostęp do systemu informatycznego LEX oraz konsultację z zespołem Radców Prawnych w Starostwie.

W Starostwie ustanowione zostały wewnętrzne regulacje⁷ dotyczące załatwiania spraw, w tym także związanych ze spółkami wodnymi. Naczelnik Wydziału Ochrony Środowiska, Leśnictwa i Rolnictwa pisemnie zobowiązał pracowników zajmujących się problematyką nadzoru nad spółkami wodnymi do sporządzenia w formie notatki służbowej wyników analizy przesłanych dokumentów przez spółki wodne, które dotyczyły ich działalności. Dokumentowanie czynności przez pracowników powinno obejmować wyniki analizy dokumentów z walnych zgromadzeń gminnych spółek wodnych, a w szczególności uchwał organów spółki i ich oceny zgodności z prawem i statutem.

(akta kontroli str. 18 – 34, 35 - 38)

2. Ustalono, że Starosta posiadał rzetelną informację o liczbie spółek, które podlegały jego nadzorowi. Dane o liczbie spółek za lata 2019 – 2022 były zgodne z danymi uzyskanymi z systemu informacyjnego gospodarowania wodami dotyczącymi liczby spółek funkcjonujących w Powiecie⁸.

Liczba spółek wodnych działających na terenie Powiatu przedstawiała się następująco:

- w roku 2019 na terenie Powiatu działały cztery spółki wodne, tj. Gminna Spółka Wodna w Jarocinie, Gminna Spółka Wodna w Jeżowem, Gminna Spółka Wodna w Nisku i Gminna Spółka Wodna w Ulanowie,
- od 2020 działały trzy spółki wodne, tj. Gminna Spółka Wodna w Jarocinie, Gminna Spółka Wodna w Jeżowem i Gminna Spółka Wodna w Nisku.

(akta kontroli str. 35 – 38, 39 – 43)

Uchwałą Nr 1/2019 z dnia 13 grudnia 2019 r. Walnego Zgromadzenia Przedstawicieli Członków Gminnej Spółki Wodnej w Ulanowie w likwidacji zatwierdzone zostało sprawozdanie likwidatora spółki. Starosta Niżański pismem z dnia 20 grudnia 2019 r., znak: OLR.IV.6343.9.2019 wystąpił do Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Rzeszowie z wnioskiem o wykreślenie Gminnej Spółki w Ulanowie z systemu informacyjnego gospodarowania

⁷ Uchwała nr 432/2021 Zarządu Powiatu Niżańskiego z dnia 15 kwietnia 2021 r. w sprawie uchwalenia Regulaminu Organizacyjnego Starostwa Powiatowego w Nisku. Uchwała nr 801/2023 Zarządu Powiatu Niżańskiego z dnia 31 stycznia 2023 r. zmieniająca uchwałę w sprawie uchwalenia Regulaminu Organizacyjnego Starostwa Powiatowego w Nisku.

⁸ Informacja Wód Polskich Zarządu Zlewni w Stalowej Woli.

wodami. Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Rzeszowie pismem z dnia 24 grudnia 2019 r., znak: RZ.RZI.4601.24.2019.SS poinformował o wykreśleniu GSW w Ulanowie z Systemu Gospodarowania Wodami.

Ponadto Przewodniczący Zarządu Gminnej Spółki Wodnej w Nisku przesłał Staroście Niżańskiemu pismo z dnia 2 lutego 2023 r. informując o przystąpieniu do prac związanych z likwidacją spółki. W uzasadnieniu podano, że przyczyną likwidacji Spółki jest zaprzestanie działalności rolniczej na większości zmeliorowanych gruntów. Do czasu zakończenia niniejszej kontroli Walne Zgromadzenie Przedstawicieli Członków Gminnej Spółki Wodnej w Nisku nie podjęło stosownej uchwały w sprawie likwidacji tej spółki.

(akta kontroli str. 89 – 112, 113)

Podstawowe dane dotyczące działania gminnych spółek wodnych w Powiecie w latach 2019 – 2023⁹ przedstawiały się następująco:

- na terenie Powiatu w 2019 r. działalność prowadziły cztery spółki wodne, a, w latach 2021 – 2022 – trzy,
- powierzchnia zmeliorowanych gruntów ogółem wynosiła 8,836 tys. ha w latach 2020 – 2022,
- powierzchnia zmeliorowanych gruntów w spółkach wodnych w 2019 r. wynosiła 7,226 tys. ha, a w latach 2021 – 2022 – 6,213 tys. ha, co stanowiło odpowiednio 82% i 70% powierzchni zmeliorowanej ogółem,
- średnia powierzchnia zmeliorowanych gruntów w spółce wodnej wynosiła 1806,5 ha w 2019 r. oraz 2071 ha w latach 2020 – 2022.

(akta kontroli str. 39 – 43, 44 – 88, 89 – 113)

3. W 2019 r. obowiązywały cztery statuty, natomiast w okresie od 2020 do początku 2023 r.¹⁰ trzy statuty, tj.:

- statut Gminnej Spółki Wodnej w Ulanowie został zatwierdzony decyzją Starosty Niżańskiego z dnia 12.06.2003 r., znak OLR.I.6212-11/03/B i wpisany do Rejestru Katastru Wodnego w dniu 16.07.2003 r. pod lp. 527.
- statut Gminnej Spółki Wodnej w Jarocinie został zatwierdzony decyzją Starosty Niżańskiego z dnia 11.06.2003 r., znak OLR.I.6212-9/03/A i wpisany do Rejestru Katastru Wodnego w dniu 21.07.2003 r. pod lp. 477.
- statut Gminnej Spółki Wodnej w Nisku został zatwierdzony decyzją Starosty Niżańskiego z 2003 r.¹¹ znak OLR.I.6212-13/03/B i wpisany do Rejestru Katastru Wodnego w dniu 22.07.2003 r. pod lp. 471.
- statut Gminnej Spółki Wodnej w Jeżowem został zatwierdzony decyzją Starosty Niżańskiego z dnia 14.07.2003 r., znak OLR.I.6212-15/03/B i wpisany do Rejestru Katastru Wodnego w dniu 11.08.2003 r. pod lp. 479.

(akta kontroli str. 44 – 83, 84 - 88)

W okresie objętym kontrolą do Starostwa nie wpłynęły statuty w celu ich zatwierdzenia. W okresie tym na terenie Powiatu nie powstała żadna nowa spółka wodna, również spółki działające dotychczas nie dokonywały zmiany statutów.

⁹ Dane pozyskane na podstawie art. 29 ust.1. pkt. 2 lit. f oraz art. 40 ust.7 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli (Dz.U z 2022 r., poz. 623) od Wód Polskich Zarządu Zlewni w Stalowej Woli. W posiadaniu Starostwa jest sprawozdanie RRW-10 za okres 2017 r., ze stanu ilościowego oraz utrzymania wód i urządzeń melioracji wodnych. Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi prowadziło program badań statystycznych statystyki publicznej na 2017 i wcześniejsze lata, opracowało wzór formularza sprawozdania RRW-10 - Sprawozdanie ze stanu ilościowego oraz utrzymania wód i urządzeń melioracji wodnych. Starosta Niżański przekazywał zebrane dane Podkarpackiemu Zarządowi Melioracji i Urządzeń Wodnych w Rzeszowie. Za 2023 r. Wody Polskie wykazały brak danych.

¹⁰ Pismo z dnia 2 lutego 2023 r. w sprawie likwidacji Gminnej Spółki Wodnej w Nisku.

¹¹ brak dnia w statucie spółki

W związku z powyższym w Starostwie nie były prowadzone postępowania w sprawie zatwierdzenia lub zmiany statutu.

Wszystkich zatwierdzone statuty spółek wodnych miały taką samą treść.

W statutach brak było postanowień dotyczących warunków przyjmowania nowych członków spółki wodnej, ustalania członkowska w spółce wodnej oraz rezygnacji z członkostwa w spółce określonych w art. 448 ust.1 pkt 7 ustawy *Prawo wodne*.

Ponadto statuty zawierały niezgodne z przepisami prawa zapisy dotyczące ustalania wysokości składek i innych świadczeń członków spółki przez zarząd spółki¹² oraz o ściąganiu nieopłaconych w terminie składek członkowskich w trybie przepisów o egzekucji należności podatkowych¹³.

(akta kontroli str. 44 – 83, 84 – 88)

Starosta Nizański nie wzywał do usunięcia niezgodności statutów lub ich zmian (zatwierdzonych w 2003 r.) w związku z aktualnie obowiązującymi przepisami prawa. Starosta Nizański w toku niniejszej kontroli wystąpił pismem z dnia 20 lutego 2023 r., do aktualnie działających dwóch Zarządów Gminnych Spółek Wodnych w Jarocinie i Jeżowem z prośbą o podjęcie działań mających na celu dostosowanie zapisów w statutach do aktualnie obowiązujących określonych w art. 448 ustawy *Prawo wodne*.

(akta kontroli str. 84 – 88, 114 – 115)

W wyjaśnieniu na okoliczność niepodejmowanych działań w celu aktualizacji statutów działających Gminnych Spółek Wodnych Starosta Nizański wskazał, że zapisy ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. *Prawo wodne* nie zawierają przepisów przejściowych regulujących funkcjonowanie spółek wodnych utworzonych na podstawie poprzedzającej jej ustawy (tj. *Prawo wodne* z dnia 18 lipca 2001 r.). Brak jest również przepisów nakazujących dostosowanie statutów spółek wodnych w określonym czasie od wejścia w życie przepisów ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Żadna z uchwał przesłanych do Starosty Nizańskiego nie dotyczyła ograniczenia praw członka spółki, wykluczenia członka ze spółki wodnej, ani rezygnacji z członkostwa w tej spółce. Nie wpłynęły również skargi na działalność organów Gminnych Spółek Wodnych, które dotyczyłyby utrudniania przez spółkę wodną rezygnacji z członkostwa w spółce lub ustania członkostwa.

(akta kontroli str. 84 – 88, 114 – 115)

4. W latach 2019 – 2022¹⁴ Staroście Nizańskiemu doręczono 80 uchwał, tj. 100% podjętych przez walne zgromadzenia przedstawicieli członków gminnych spółek wodnych¹⁵¹⁶, tj.:

- w 2019 r. – 23 uchwały (Gminna Spółka Wodna w Ulanowie - 5, w Jarocinie – 6, Jeżowem – 9, w Nisku – 3),
- w 2020 r. – 21 uchwał (Gminna Spółka Wodna w Jarocinie – 9, w Jeżowem – 9, w Nisku – 3),
- w 2021 r. – 19 uchwał (Gminna Spółka Wodna w Jarocinie – 7, w Jeżowem – 9, w Nisku – 3),
- w 2022 r. – 17 uchwał (Gminna Spółka Wodna w Jarocinie – 6, w Jeżowem – 8, w Nisku – 3).

¹² § 11 ust. 1

¹³ § 11 ust. 3

¹⁴ W roku 2023 do dnia 17.02.2023 nie odbyły się Walne Zgromadzenia Przedstawicieli Członków Gminnych Spółek Wodnych.

¹⁵ Na podstawie informacji uzyskanych z Gminnych Spółek Wodnych działających na terenie Powiatu.

¹⁶ We wszystkich spółkach wodnych działających na terenie powiatu nizańskiego istnieją zapisy w statutach zastępujące walne zgromadzenie członków spółki wodnej, walnym zgromadzeniem przedstawicieli. W § 20 statutów określono minimalną liczbę przedstawicieli dla każdej spółki, ponadto w § 20 ust 7 określono, że dla zgromadzenia przedstawicieli stosuje się odpowiedni przepisy statutu o walnym zgromadzeniu. Inne organy gminnych spółek wodnych nie podejmowały uchwał.

Zgodnie z art. 462 ust. 2 ustawy *Prawo wodne* zarządy gminnych spółek wodnych przedkładały Staroście Niżańskiemu uchwały walnego zgromadzenia przedstawicieli członków gminnych spółek wodnych w obowiązującym terminie 7 dni od dnia ich podjęcia. Inne organy gminnych spółek wodnych (zarząd, komisja rewizyjna) nie podejmowały uchwał.

(akta kontroli str. 116 – 117, 118, 119 – 186)

Przesyłane Staroście Niżańskiemu uchwały walnych zgromadzeń przedstawicieli członków gminnych spółek wodnych dotyczyły spraw związanych z działalnością gospodarczą spółek, wyborem zarządu i komisji rewizyjnej, a także jedna uchwała dotyczyła likwidacji Gminnej Spółki Wodnej w Ulanowie.

Żadna z przesłanych uchwał do Starosty Niżańskiego nie dotyczyła spraw, o których mowa w art. 448 ust. 1 pkt 7 ustawy, tj. warunków przyjmowania nowych członków spółki wodnej, wykluczania członków ze spółki wodnej, ustania członkostwa w spółce wodnej oraz rezygnacji z członkostwa w spółce.

(akta kontroli str. 119 – 186, 187 – 202)

Wyniki nadzoru sprawowanego przez Starostę Niżańskiego wskazywały, że wszystkie uchwały, które zostały przekazane Staroście nie naruszały statutów spółek wodnych, ani też obowiązujących przepisów prawa. Starosta nie wszczynał postępowań w sprawie stwierdzenia nieważności wykonania uchwał. Z uwagi na to, że Starosta nie wydawał decyzji o stwierdzeniu nieważności uchwał, nie wpłynęły żadne odwołania.

W okresie objętym kontrolą nie stwierdzono nieważności uchwał, jak również nie wskazano naruszenia prawa bez stwierdzenia nieważności uchwał, tj. gdyby naruszenie było nieistotne. Żadna uchwała nie została zaskarżona do sądu administracyjnego.

Ustalono, że nie występowały przypadki, aby uchwały gminnych spółek wodnych były zaskarżone przez podmioty wskazane w art. 462 ust. 10 *Prawa wodnego*.

W toku niniejszej kontroli analizie poddano 15 uchwał (18% uchwał przekazanych Staroście Niżańskiemu) Walnych Zgromadzeń Przedstawicieli Członków Gminnych Spółek Wodnych w Jarocinie i w Jeżowem w zakresie oceny prawidłowości sprawowanego nadzoru przez Starostę Niżańskiego. Ustalono, że uchwały podejmowane były właściwą większością głosów (art. 459 ust. 1 *Prawa wodnego*) oraz przez właściwy organ (art. 457 ust. 1 *Prawa wodnego*).

(akta kontroli str. 119 – 186, 187 – 202)

5. W okresie objętym kontrolą nie było przypadku, ażeby Starosta Niżański rozwiązał zarząd spółki wodnej.

Kontrola wykazała, że prawidłowo podejmowane były działania związane z rozwiązaniem Gminnej Spółki Wodnej w Ulanowie¹⁷.

W dniu 17 czerwca 2019 r. została podjęta uchwała Walnego Zgromadzenia Przedstawicieli Członków Gminnej Spółki Wodnej w Ulanowie w sprawie rozwiązania Gminnej Spółki Wodnej w Ulanowie. Został powołany likwidator Spółki. Zgodnie z § 20 ust. 3 Statutu liczba przedstawicieli nie mogła być mniejsza niż 30 osób. W Walnym Zgromadzeniu w sprawie przystąpienia do rozwiązania Spółki Wodnej brało udział 30 przedstawicieli. Wszyscy przedstawiciele byli za przyjęciem w/w uchwały. Podjęta uchwała była zgodna z § 17 Statutu, zgodnie z którym uchwały walnego zgromadzenia przedstawicieli członków gminnych spółek wodnych zapadają zwykłą większością głosów bez względu na liczbę obecnych członków, z wyjątkiem uchwał w sprawie zmiany statutu, rozwiązania spółki, połączenia spółki z inną spółką albo o

¹⁷ W latach 2019 – 2022 rozwiązaniu uległa jedna Gmina Spółka Wodna w Ulanowie

podziale spółki, które zapadają większością dwóch trzecich głosów przy obecności, co najmniej połowy liczby przedstawicieli członków gminnej spółki.

W dniu 13 grudnia 2019 r. odbyło się Walne Zgromadzenie Przedstawicieli Członków Gminnej Spółki Wodnej w Ulanowie, na którym zostało zatwierdzone ostateczne rachunki i sprawozdanie likwidatora Spółki. Uchwała ta została podjęta zgodnie z art. 459 ust. 2 *Prawa wodnego* oraz ze statutem Spółki.

Starosta Niżański wystąpił pismem z dnia 20 grudnia 2019 r. znak: OLR.IV.6343.8.2019 do Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie, Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Rzeszowie¹⁸, z wnioskiem o wykreślenie Gminnej Spółki Wodnej w Ulanowie z Systemu Informacyjnego Gospodarki Wodami w związku z likwidacją tej spółki.

(akta kontroli str. 89 – 113, 119 – 186)

6. W okresie objętym kontrolą Starosta Niżański nie udzielał gminnym spółkom wodnym dotacji z budżety Powiatu. Środki finansowe z przeznaczeniem na ten cel nie były planowane w uchwałach budżetowych w latach 2019 – 2023.

(akta kontroli str. 203)

7. W latach 2019 – 2023 Starosta Niżański nie realizował zadań związanych z nakładaniem na osoby trzecie (nienależące do spółki) obowiązków ponoszenia świadczeń na rzecz spółki oraz egzekwowania tych obowiązków. W okresie tym do Starosty Niżańskiego nie wpływały informacje dotyczące korzystania przez osoby trzecie z urządzeń wodnych.

(akta kontroli str. 84 - 88)

8. W okresie kontrolowanym do Starostwa nie wpłynęły skargi dotyczące działalności gminnych spółek wodnych w zakresie objętym nadzorem Starosty Niżańskiego.

(akta kontroli str. 84 -88)

9. Naczelnik Wydziału Ochrony Środowiska, Leśnictwa i Rolnictwa Starostwa wskazał, że *urządzenia melioracyjne na terenie Powiatu objęte działalnością spółek wodnych w większości zostały wykonane w latach 50-tych i 60-tych ubiegłego wieku i mają obecnie po 60 – 70 lat. Tylko na niewielkim procencie powierzchni zmeliorowanej, urządzenia melioracyjne zostały wykonane w latach 70-tych. W przypadku drenowania jak sygnalizują spółki wodne sączki drenarskie wykonane z ceramicznych rurek (spowodowane wiekiem) rozsypują się w ziemi, powstają wybicia. Przez tak długi okres kiszka faszynowa w rowach uległa zniszczeniu. Spółki wodne próbują ratować sytuację wykonując doraźne prace konserwacyjnych. Wiele obiektów melioracyjnych kwalifikuje się do odbudowy. Właściciele gruntów nie chcą ich odbudowy, ponieważ zaprzestali prowadzenia działalności rolniczej, lub obecnie często występujące „suche” lata powodują dodatkowe ich wysuszenie (w przeważającej części są to urządzenia odwadniające). Na takich gruntach często pojawiają się zwierzęta chronione. Wielu właścicieli twierdzi, że lepiej mu się opłaci zalesić grunt rolny niż go użytkować rolniczo. (...) na terenie powiatu przeważają grunty klas „słabych” tj. klasy V i VI. Obszar taki objęty jest w dalszym ciągu działalnością spółki wodnej. Zgodnie z art. 195 ustawy Prawo wodne, melioracje wodne polegają na regulacji stosunków wodnych w celu polepszenia zdolności produkcyjnej gleby i ułatwienia jej uprawy. W wielu przypadkach trudno o stwierdzenie, że ma to miejsce. Wystąpienie ze spółki wodnej czy też jej rozwiązanie, nie zmieni nic z punktu widzenia prawnej sytuacji właścicieli. Zgodnie z art. 205 ustawy Prawo wodne w dalszym ciągu będą zobowiązania do utrzymania urządzeń melioracyjnych. Obecnie obowiązujące przepisy prawa nie dają jednoznacznej odpowiedzi jak postępować w omawianym przypadku aby*

¹⁸ ul. Hanasiewicza 17B, 35-103 Rzeszów

przeprowadzić procedurę zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa. Brak było wytycznych dot. sposobu i zakresu kontroli spółek wodnych (ogólnokrajowych), tak jak ma to miejsce w przypadku np. wytycznych do opracowania wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska opracowanych przez Ministerstwo Klimatu i Środowiska, wytycznych dotyczących badania siedlisk opracowanych przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska, itp.

(akta kontroli str. 35 - 38)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

IV. Uwagi i wnioski

Najwyższa Izba Kontroli, w związku z niestwierdzeniem nieprawidłowości, nie sformułowała uwag ani wniosków.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Rzeszowie.

Rzeszów, 27 kwietnia 2023 r.

Delegatura w Rzeszowie

Dyrektor

Wiesław Motyka

Kontroler

Alina Walenia

główny specjalista kontroli

państwowej

/-/

z up.

p.o. Wicedyrektora

Delegatury Najwyższej Izby Kontroli

w Rzeszowie

/-/

Robert Łukasz